

8C – ELMÉLKEDÉSRE ÉS ELMÉLYÍTÉSRE AJÁNLOTT SZÖVEGEK

1. PRÓBATÉTEL A PUSZTÁBAN

Vigyázzatok, tartsátok meg az egész törvényt, amelyet ma szabok nektek, hogy életben maradjatok, sokasodjatok, bevonuljatok és birtokba vegyétek azt a földet, amelyet az Úr atyáitoknak esküvel ígért. Gondolj az egész útra, amelyen az Úr, a te Istened negyven éven át vezetett a pusztában, hogy megalázzon, próbára tegyen, megvizsgálja szívedet, vajon megtartod-e parancsait vagy sem. Megalázott és hagyta, hogy éhezzen, aztán mannával táplált, amelyet nem ismertél és atyáid sem ismeretek, hogy megtudd: nemcsak kenyérral él az ember, sokkal inkább azzal él az ember, ami az Úr szájából jön.

(MTörv 8,1–3)

2. NE KÖVESSÜK AZ IZRAELITÁK HÚTLENSÉGÉT

Nem szeretném, ha elkerülné figyelmetek, testvérek, hogy atyáink mind ott voltak a felhő alatt, mind átkeltek a tengeren s mind megkeresztelkedtek Mózesre, a felhőben és a tengerben. Mindnyájan ugyanazt a lelki ételt ették, ugyanazt a lelki italt itták. Ittak ugyanis a lelki sziklából, amely kísérte őket, s a szikla Krisztus volt. De legtöbbször nem telt kedve Istennek, ezért odavesztek a pusztában. Ez mind intő példa lett számunkra, hogy ne kívánjuk a rosszat, mint ahogy ők megkívták.

(1Kor 10,1–6)

3. ÜNNEPLÉSRE HÍVÁS

Gyertek, zengjünk dalt az Úrnak, ujjongjatok üdvünk sziklájára előtt!

Dicsőítő énekkel lépjete színe elé, magasztaljátok hangosan, zsoltárt énekelve. Mert nagy Isten az Úr, fölséges király minden isten fölött. Kezében vannak a föld mélységei, és övéi a hegyek csúcsai. Övé a tenger, ő alkotta, övé a föld, keze teremtette. Gyertek, boruljatok le és imádjátok, hajtsatok térdet az Úr előtt, aki teremtett minket! Mert ő a mi Istenünk, mi pedig lefelől népe s kezére bízott nyák vagyunk.

(Zsolt 94)

4. ISTEN VÉDELMEZI ÖVÉIT

Tekintetem a hegyek felé emelem: honnan jön segítség számomra? A segítség az Úrtól jön, aki az eget és a földet teremtette. Ő nem engedi, hogy botladozzék lábad, nem alszik az, aki őriz téged.

...

Az Úr megóv minden bajtól, ő vigyáz életedre.

Az Úr megőriz jártadban-keltesben, mostantól fogva mindörökké.

(Zsolt 121)

8D – KÉRDŐÍV

Egészítse ki a következő mondatokat:

1. Izrael népe számára a sivatagi vándorlás elsősorban a ..... ideje volt, melynek folyamán csakis ..... bízhattak.
2. Isten számára a puszta az a hely volt, ahol kinyilváníthatta:
.....
.....
.....
3. Isten sohasem enged meg ..... meghaladó megpróbáltatásokat.
4. Az első korintusi levélben Pál apostol azt mondta, hogy a szikla ..... volt
5. Milyen titokzatos eledelt adott Isten a népnek a pusztai vándorlás idején?

6. Az Újszövetség mely szentségeit jelezte elő a víz és a kenyér?
.....
.....
7. Mózes imájának alapján (Kiv 32,11–14) határozza meg az ima három jellegzetességét:
.....
.....
8. Magyarázza meg, Isten hogyan viselkedett népével a pusztában.

8 SZAVAD VILÁGOSSÁG AZ UTAMON

Bibliai ismeretterjesztő füzetek

Megjelenik a Keresztény Értelmiségi Kör és az Agapé Kiadó gondozásában a Hitélet folyóirat mellékleteként

8A EGY NÉP MEGPRÓBÁLTATÁSAI: A PUSZTAI VÁNDORLÁS

Az üdvösség története nem fejeződik be sem az egyiptomi kivonulással, sem a Sínai szövetséggel. Ehhez nem elegendő az átvonulás a tengeren és a pászka ünneplése. Idővesztés nélkül útra kell kelni és vándorolni egészen az ígért földjéig. Az út a sivatagon keresztül vezet. Áldozatvállalás nélkül nem lehet eljutni a rabságból a szabadságra.

A LÁZADÓ NÉP

Izrael népe számára a sivatagi vándorlás elsősorban a megpróbáltatás ideje volt, melynek folyamán csakis Istenben bízhattak. Ellenszolgáltatásként Isten mindig tanúságot tett jelenlétéről és dicsőségéről, jóságáról és hűségéről. A pusztai vándorlás néhány eseménye feltárja előttünk a nép bűnét és Isten irgalmasságát. (Olvasa el a C 1-et).

A KESERŰ VÍZ

Háromnapos szomjban töltött vándorlás után a nép vízhez érkezett, de nem tudott inni belőle, mert keserű volt. Ez volt az izraeliták első kudarca, kísértése a pusztában, de a megpróbáltatásban nem tartottak ki.

Nem volt könnyű az élet a pusztában. Jézus majd azt mondja: Lépjete be a szűk kapun, mert tágas a kapu és széles az út, amely a halálba vezet (Mt 7,13–14). Ez minden hívás drámája, különösen pedig a mi drámánk: Isten megköveteli, hogy számítsunk rá.

Jahvé, aki hűséges és irgalmas, Mózes segítségével vizet fakasztott ott is, ahol nem volt víz. A víz édesvízzé vált (Kiv 15,24). Amikor pedig Elimbe érkeztek (vö. térkép), az izraeliták tizenkét forrást és hetven pálmát találtak (27. vers). Ilyen az Isten: megengedi a megpróbáltatást, de sohasem kísért meg erőnkön felül. Mindig ad kellő erőt, hogy győzedelmeskedjünk (1Kor 10,13).

A MANNA

A nép újra zúgolódni kezdett, amikor Elimből a Sínai-hegy felé vették útjukat (16,1). Jahvé újabb tanúbizonyságot tett jelenlétéről a hitetlen és lázadó nép körében, amikor titokzatos eledelt adott nekik, a mannat (Kiv 16,7,10kk), amely az égből hullott (16,4).

A kenyérszaporítással Jézus is eledelt fog adni a népnek a pusztában. Ott megígéri „a mennyből alászálló kenyeret”, saját testét, az igazi ételmet, mely életet ad a világnak (Jn 6).

A SZIKLA VIZE

A népet, amely kishitűségében lázongott, Isten vízzel és más adományokkal látta el. Ez történt például Maszszánál és Meribánál (Kiv 17, Szám 20). A nép azt követelte Istentől, adjon jelet, hogy vele van-e, vagy nincs vele. Kis híján Mózes is meggyilkolták volna. Mózes azonban nem tört meg, mert számított Isten ígéreterre, amelyet akkor tett neki, amikor meghívta, hogy a nép vezére legyen: „Veled maradok” (3,12). Isten parancsára hallgatva ráütött a sziklára, amelyből víz fakadt.

☐ Az első korintusi levélben Pál apostol ezt az eseményt így magyarázta: „A szikla Krisztus volt” (Olvasa el a C 2-t).

☐ Bizonyára érdemes feleleveníteni itt azt is, amit Szent János írt (19,34): egy katona lándzsával átdöfte Jézus oldalát, amelyből azon nyomban vér és víz folyt. Titokzatos szavak ezek.

☐ Hogy mindezt még jobban megértsük, érdemes elolvasni azt, amit Jézus mondott a samariai asszonnyal folytatott beszélgetésben (Jn 4): „Aki abból a vízből iszik, amelyet én adok, az nem szomjazik meg soha többé, mert a víz, amelyet én adok, örök életre szokellő vízforrás lesz benne”.

☐ Más alkalommal Jézus ezt mondta: „Aki szomjazik, jöjjön hozzám és igyék, aki hisz bennem.” (Jn 7,37)

Kenyér és víz: a mindennapi élet két követelménye, ugyanakkor két jel, amely jelzi azokat a nagy dolgokat, amelyeket Krisztus készített számunkra az Újszövetségben: a keresztséget és az Eucharisziát.

SZERETETE ÖRÖKRE MEGMARAD

Az eddig említett hűtlenségek a zsidók körében a Sínai-hegyhez való érkezés előtt történtek. Az izraeliták azonban azután is vétkeztek, miután Isten népeként ünnepélyes hűségüket tették Istennek.

AZ ARANYBORJÚ

Mózes negyven napot és negyven éjt töltött Jahvéval, majd megkapta a Törvény kőtábláit. Isten nyomban figyelmeztette, hogy a hegy lábánál tanyázó nép máris vétkezik az első parancs ellen.

A szakértők véleménye eltér azzal kapcsolatban, hogy bálványról, valami istenségnek emelt talapzatról vagy valamilyen isteni erő szimbólumáról van-e szó. A hasonlóság a Jeroboám által állíttatott aranyborjúkkal (1Kir 12,28–29) a következő magyarázatot sugallja: nem kimondottan bálványra kell gondolnunk, hanem egy – Jahvénak emelt – talapzatra. Függetlenül a magyarázattól, a zsidók ezt mindenkor bálványimádásnak, bűnnek tartották.

- Ezzel az első nagy engedetlenséggel a nép megszegte a Jahvéval kötött szövetséget. Mózes is emiatt törte össze a kőtáblákat (Kiv 32,15–19).
- Mózes ugyanakkor kimutatta szolidaritását is testvéreivel (Kiv 32,11–14), és rámutatott, hogyan kell Istenre összpontosítani, nagy tiszteletet tanúsítani iránta, emlékezni ígéreteire. Mózes megértette, hogy az üdvösség titka Jahvé hűségében rejlik. Ő erre alapozta imáját. Isten meghallgatta, megbocsátott a népnek, és hű maradt szövetségi ígéreteihez (Kiv 34).

KÉTELY ÉS BIZALOM

A Kádes-pusztában található oázis volt egy másik nagy bűn színhelye (Szám 13–14). A nép tétovázott, nem merete elfoglalni Kánaán földjét, hanem félelmében visszakíváncozott Egyiptomba. Ezért, büntetésként, az ígéret földjére való bejutáshoz nem néhány hónapra, hanem negyven évre lesz szükségük. A közösségi bűnnek ez lett a következménye.

Isten azonban, aki a rosszat is jóra tudja fordítani, nem mondott le üdvösségi tervéről. Mindig felcsillantotta szentségét, hűségét és dicsőségét (Szám 20,13). Ez különösképpen akkor nyilvánul meg, amikor Józue vezetése alatt egy igazi nép vonul be a szent földre. Az Isten szeretetének lesz a győzelme. (Olvassa el a C 3–4-et.)

8B – KIEGÉSZÍTŐ OLVASMÁNYOK

KI VOLT MÓZES?

a) Mózes temperamentuma

Mózes kétségkívül kolerikus személyiség volt. Erre utal az egyiptomi erőszakos kivégzése (Kiv 2,12) és a reagálás az aranyborjúra (Kiv 32,19). A felelősségtudata és a nagy fájdalmak elviselése annyira átalakították vérmérsékletét, hogy a legmegfontoltabb embernek tűnt. Ez azonban nem volt veleszületett tulajdonsága. Gyakran meg kellett küzdenie kolerikus vérmérsékletével. Ezt láthatjuk a Meribánál történt reakciójából, ami bűnnek számított, s ami miatt személyesen nem léphetett be az ígéret földjére (Szám 20,10–12). Az ígéret földjének küszöbén, Nebo hegyén érte a halál (MTörv 34,5).

(J. B. Bauer: Diccionario de teología bíblica, 680.)

b) Az Írások tanúságtétele

□ „Izraelben azonban nem támadt többé olyan próféta, mint Mózes, akivel az Úr szemtől szemben találkozott. Az Úr parancsára sok jelet és csodát mutatott Egyiptom földjén a fáraón és szolgáin és az egész országon. Nagy hatalomról tett tanúságot s rettenetet keltett egész Izrael szeme láttára.” (MTörv 34,10–12)

- „Ne gondoljátok, hogy vádolni foglak benneteket az Atya előtt. Maga Mózes a vádlótok, akiben reméltek. Mert ha Mózesnek hinnétek, nekem is hinnétek. De hát ha az ő írásainak nem hisztek, hogyan hinnétek szavaimnak?” (Jn 5,45–47)

ISTEN SZOLGÁJA GONDOSKODIK A SZÖVETSÉGGKÖTÉS MEGMARADÁSÁRÓL

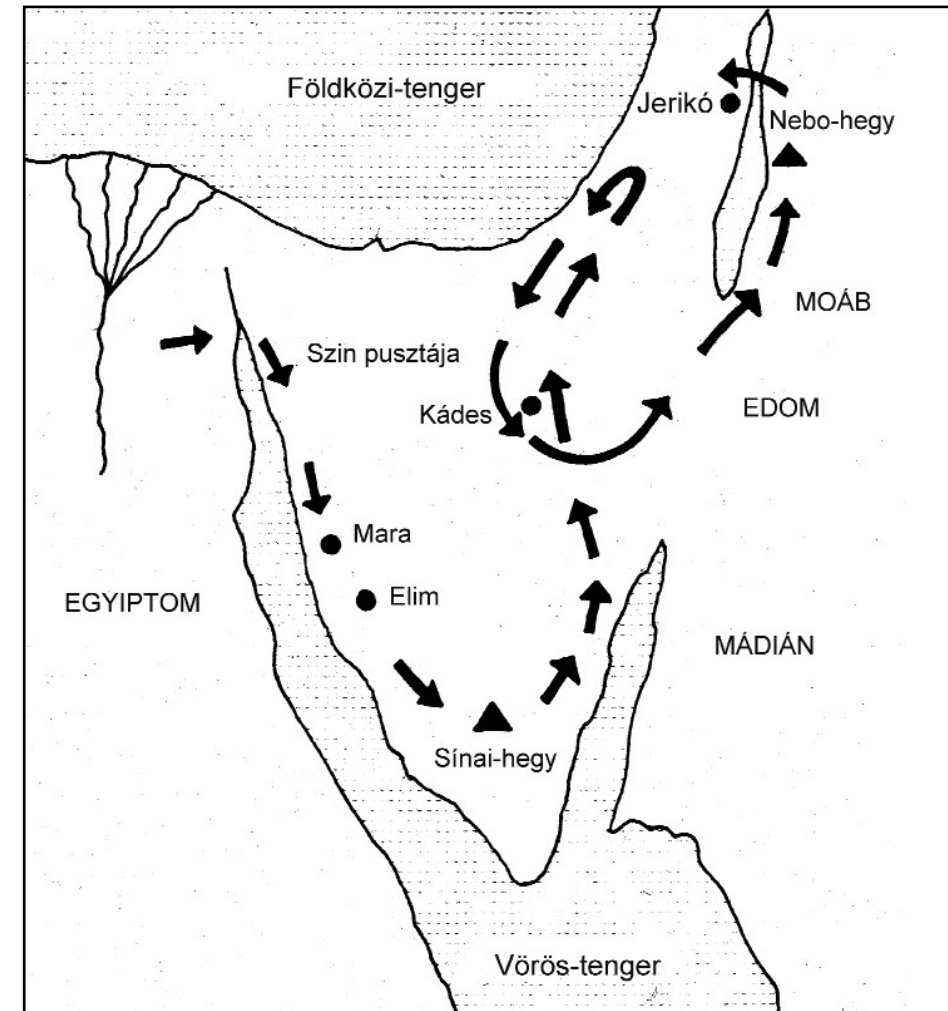
Mózes 40 nap és 40 éjjel tartózkodott a hegyen (24,18) átvéve a megígért föld felé tartó úton Isten jelenlétét kifejező hajlék felépítésére és gondozására vonatkozó rendelkezéseket. A nép azonban visszautasította az isteni tervet és az isteni jelenlétnek Mózes számára e hegyen megmutatott módját. Túl hosszúnak találták az időt, amit Mózes Istenrel töltött, és „új isteneket” terveztek, „aki előttünk jár” (32,1), ezzel megszegtek az első és alapvető parancsot (20,2–6), és visszautasították az angyali vezetést (vagyis Jahvé vezetését: 23,20–33). Megszegték a 19–24. fejezetekben megkötött szövetséget. Mózes a táborba jött, összetörte a táblát és tanúja lett a büntetésnek (32,25–29). De Mózes nem hagyta, hogy a kötés elszakadjon. Talán ez a héber Szentírásban

az egyik legmegragadóbb, szívbe markoló ábrázolása az Isten szolgájának, aki önmaga minden dicsvágyát és kényelmét feladja, hogy népével legyen, hatékonyan közbenjárva érdekükben. Isten megengedte: elfogadta, hogy nem semmisíti meg az egész népet, és elkíséri őket az úton.

(Jeromos Bibliakommentár I., 123.)

A PUSZTAI VÁNDORLÁS TANULSÁGAI

A pusztában eltöltött éveket Isten arra használta fel, hogy a választott népet hitre és engedelmségre tanítsa. Ennek a jelentős időszaknak minden epizódja tanulságos: egyrészt leleplezi a rosszat, az önteltséget és a lustaságot – amelyek igen elterjedt emberi tulajdonságok –, másrészt megtanít Isten jóságában és védelmében bízni. A zsidók sohasem felejtették el azt, ami őseikkel történt a sivatagban. Az események, a csodák, a lázadások, a büntetések és megbocsátások nemzedékről nemzedékre tovább éltek a köztudatban. A szülők elmesélték fiaiknak, és amikor azok felnőttek, továbbadták gyermekeiknek, unokáiknak. Olykor imádságot is írtak erre a témára. A 94. zsoltár egy ilyen imádság, mely „ünnepelésre hív”. Meghívja a népet, hogy magasztalja Isten, és összegyűljön körülötte. Ezt kétféleképpen indokolja. Először is: Istent magasztalni kell mint sziklát, mint Izrael népének királyát és pásztorát, de egyben úgy is, mint a mindenség teremtőjét (a zsidó nép megértette, Isten

teremtette az egész világegyetemet, s mint ilyen az ő életének és történetének irányítója). A másik ok voltaképpen felszólítás arra, hogy ne engedjék a sivatagban elkövetett hibák megismétlődését. Hiszen a nép Istent vádolta bajaiért, kételkedett benne, állandóan csodát várt tőle, mintha ki akarta volna kényszeríteni, hogy jelenlétét minduntalan bizonyítsa („megkísértettek...”). Ezért voltak kénytelenek az izraeliták negyven évig a pusztában vándorolni anélkül, hogy nyugalmat találtak volna, hogy élvezhették volna az ígéret földjének áldásait. Ezekből az emlékekből és példákából a hívőnek meg kell tanulnia: Isten színe elé nem lehet „kemény szívvel” lépni.

(Galbiati: Ószövetség, 29., Agapé Kiadó)

NEVELŐ TÖRÉKENYSÉG

Zordsága miatt a sivatag az emberi törekenység tapasztalatát kínálja. Az égető napsütésben, „a kietlen és pusztá földön, a szomjúság és a halál árnyékának földjén” (Jer 2,6), „a mérges kígyók és skorpiók lakta nagy és félelmetes pusztá és víztelen sivatag” (MTörv 8,15) hatása alatt az ember jobban megérti, hogy „napjai a fűhöz hasonlóak, virul, mint a mező virága, de egy kis szellő, s már vége van: a hely is elfeledte, ahol addig állt” (Zsolt 103,15–16; vö. Zsolt 39,6–8; Zsolt 90; Iz 40,6–7). A Második Törvénykönyv megfogalmazása szerint a pusztaságban alázatot tanulunk és rádöbbenünk, milyen szegények vagyunk Isten előtt (8,2–3). De a Biblia számára ez

sosem az utolsó szó. A zsoltár így folytatja: „Ám az Úr kegyelme mindörökké az igazakkal van...” (103,17; vö. Iz 40,8). A Második Törvénykönyv tanúsága szerint: „szegénnyé tett és éhezni hagyott, aztán mannával táplált, amelyet nem ismertél és atyáid sem ismertek, hogy megtudd: nemcsak kenyérrel él az ember, sokkal inkább azzal él, ami az Úr szájából származik” (8,3). Az ember, ha megtapasztalja saját sebezhetőségét, máris lépést tett annak legyőzésére: még mélyebben az Úrba vetheti bizalmát és megcsodálhatja mindazt, amivel Isten nap mint nap megajándékozza.

(John testvér, Taizé: Zarándok Isten. Biblikus tanulmány a hit zarándokútrjáról az Ószövetségben, 47., Agapé Kiadó)

A HÉBEREK VÁNDORLÁSÁNAK ÚTVONALA

Kivonulás Egyiptomból – a pusztai vándorlás – megérkezés Jerikóhoz Kánaán földjére – bevonulás az ígéret földjére.